

Rüzgâr enerjisi yatırımları sektöre 3 milyar dolarlık fırsat yaratıyor

Türkiye’de yapısal çelik kullanımı hızla artıyor. Bu hızlı büyüme sürecinde gelişen rüzgâr enerjisi santrali yatırımları da önümüzdeki dönemde sektöre önemli bir potansiyel oluşturuyor. 2023 yılına kadar rüzgâr enerjisi santrallerinde kapasitenin 15 kat artarak 22 bin MW’a çıkması, bunun da yapısal çelik sektörüne 3 milyar dolarlık pazar oluşturması bekleniyor

İhan DUMAN

Yapısal çelik sektörü, gelişen rüzgâr enerjisi sektörünün ekisiyle büyüme hedefinde. Türk Yapısal Çelik Derneği’nin (TUCSA) geçen haftalarda düzenlediği “Uluslararası Rüzgâr Enerjisi ve Santralleri Semineri”nde, artışı gösteren rüzgâr enerjisi santrali yatırımlarının sektöre 3 milyar dolarlık fırsat yaratacağı açıklandı. Türkiye’de rüzgâr enerjisi santralleri kapasitesinin 12 yıl içinde 22 bin MW’a çıkması yani 15 kat büyümesi bekleniyor. Bu, aynı süre içinde yapısal çelik sektörünün de 3 milyar doların üzerinde çeliği Türkiye’deki tesislerde işleme anlamına geliyor. Bugüne kadar sadece kule, küçük ölçekte türbin ve kanat imâl edildiğini ifade eden sektör yetkilileri, bundan sonraki süreçte tüm türbin üretimlerinin de Türkiye’de yapılabileceğini belirtiyor. Yetkililer, iç talebin 10-15 kat artmasıyla ve bölgedeki diğer ülkelerin de rüzgâr enerji santrallerine yönelmesiyle birlikte yerli firmaların da üretimini buna paralel olarak artıracakları vurguluyor. Sektöre yeni oyuncuların da girebileceğine dikkat çekilirken, yan sektörlerin de hareketleneceğinin altı çiziliyor. Sektör aktörleri jeneratör, pal ve tüm aksamıyla birlikte çelik kule üretiminin hızlanacağını ifade ediyor.

Dünyada ve Türkiye’de çelik sektörüne ve yapısal çeliğin bu sektörden aldığı paya bakıldığında şu tablo ortaya çıkıyor: 2010 yılında dünyadaki çelik üretimi 1 milyar 414 milyon ton düzeyinde. Türkiye, 29 milyon ton çelik üretimi ile 10’uncu sırada yer alıyor. Dünyada yapısal çeliğin aldığı pay ise 220 milyon ton dolayında. Türkiye’nin 4 milyon ton yapısal çelik işleme kapasitesi bulunuyor. Buna karşın yapısal çelik sektöründe 1 milyon ton çelik kullanılıyor. Bu rakamın 2015’te 2 milyon ton, 2023’te 5 milyon tona ulaşması bekleniyor. Yapısal çelik işleme kapasitesinin ise 10 yıl içinde, 10 milyon tona çıkması bekleniyor.

Yapısal çeliğin Türkiye’deki pazar büyüklüğü 2 milyar dolar buluyor. Bu miktar 2000’li yılların başında 400 bin dolar düzeyindeydi. Deprem sonrası çelik kullanımının artmasının, sektörün hızlı büyümesinde etkili olduğu vurgulanıyor. Bu büyümenin

devam etmesi bekleniyor. Türkiye’de inşaat projelerinin sadece yüzde 6’sı çelik yapılar, kısa vadede bu oranın yüzde 10’a çıkması hedefleniyor.

Yapısal çeliğin dünya ve Türkiye’de kullanımına bakıldığında ise Basta Çin, ABD, İngiltere, Kanada, İran olmak üzere birçok ülkede yapıların önemli bir bölümü “çelik”ten inşa ediliyor. ABD, İngiltere ve İran gibi ülkelerde çeliğin kullanımı yüzde 50’nin, Almanya ve Fransa gibi betonarme geleneği olan ülkelerde yüzde 30’un üzerinde. Türkiye’de ise kullanım oranı yüzde 6 dolayında. Sektör temsilcileri 10 yıl önce bu oranın yüzde 1 olduğunu hatırlıyor. Yapısal çelik sektörünün, her geçen yıl bu oranı “inşaat sektöründeki alışkanlıklar” değiştirerek arduğunu dile getiren yetkililer, yine de gelişmiş ülkelerdeki oranlar göz önünde bulundurulduğunda alınması gereken çok yol olduğu görüşünde birleşiyor. Türkiye’nin bugün için yılda 6 milyon metrekare hafif çelik yapı yapma olanağı bulunduğuna dikkat çeken yetkililer, bu kapasiteyi alı ay içinde yüzde 50, bir yıl içinde de yüzde 100 artırma olanağı olduğunu belirtiyor.

İhracatta 2023 hedefi, 3 milyar dolar

Yurtici kullanımının dışında, bugün için Türkiye’de imâl edilen çelik yapı elemanlarının yaklaşık yüzde 20’si ihracat ediliyor. Devletin alacağı bazı önelimlerle bu oranın 2023 yılında yüzde 60’a ulaşması bekleniyor. Sektör aktörleri, şu anda 350 milyon dolar olan çelik yapı elemanları ihracatının 2023 yılında 3 milyar dolara çıkacağını öngörüyor. Türkiye’nin ihracat pazarlarına bakıldığında ise Kuzey Afrika, Orta Doğu, Balkanlar ve Orta Asya’nın yapısal çelik tedarikçisi konumunda olduğu görülüyor.

Yapısal çeliğin öncelikli kullanım alanları konusunda ise sektör temsilcileri şu bilgileri veriyor: “Fabrika ve depolama alanları gibi endüstri yapılarının, zemine ve depremselliğe bağlı olarak belli katları yüksek binaların, deprem bölgelerindeki her türlü yapının, depremden sonra kullanılması gereken hastane, okul gibi kamu binalarının, zayıf zeminli arsalardaki yapıların çeliktan yapılması gerekir.” Yapısal çelik Türkiye’de ağırlıklı olarak endüstriyel yapılarda kullanılıyor. Konutlarda çelik kullanım oranının

yüzde 1 olduğu göz önünde bulundurulduğunda yok denecek kadar az olduğu ifade ediliyor. İnşaat sektöründe bu yıl yüzde 10’luk büyüme ile 600 bin konutun satılması planlanıyor. Hızlı, depreme dayanıklı ve çevreci yapılar inşa eden yapısal çelik firmaları ise bu yıl pazardan yüzde 10’luk pay almayı hedefliyor.

Çelikteki kullanım azlığı galvanize de yansıyor

Yapısal çelik sektöründe önemli bir unsur da galvanizleme olarak görülüyor. Çeliği korozyona karşı korumada en etkili yöntem olarak bilinen galvanizleme sektöründe de Türkiye’nin henüz yolun başında olduğu belirtiliyor. Yapılarda kullanılan demir çelik malzemenin sıcak daldırma galvaniz yöntemiyle kaplanarak korunması oranının yüzde 5.5 civarında olduğu kaydediliyor. Bu oranın başta Avrupa ülkeleri olmak üzere gelişmiş dünya ülkelerinde yüzde 30’un üzerinde olduğu vurgulanıyor. Galvanizleme oranındaki düşüklüğün Türkiye’de çeliğin kullanımındaki azlıktan kaynaklandığı belirtiliyor. Galvaniz sektöründe kapasite kullanım oranının yüzde 70 olduğunu bildiren sektör yetkilileri, 2011 senesinde hedefin kapasite kullanım oranını yüzde 75’e, 2012’de ise yüzde 85’e çıkarmak olduğunu ifade ediyor.

Sektörde ciro hacmi yıllık 320 milyon dolar buluyor. Fason sıcak daldırma yöntemiyle yapılan galvanizli ürün ihracatının payı 1 milyon dolar düzeyinde ve ihracat edilen galvanizli çelik miktarı 400 bin ton. Toplam kaplama kapasitesi yıllık 700 bin ton olurken, kullanılan çinko miktarı yıllık 50 bin ton. Galvaniz sektöründe toplam 34 firma faaliyette gösteriyor ve yaklaşık 3 bin kişi istihdam ediliyor.

Sektörde kalite konusunda sıkıntı olmadığını vurgulayan temsilciler Avrupa Birliği’ne (AB) yapılan ihracatın doğal olarak kaliteyi zorunlu kıldığını altını çiziyor. Sektör aktörleri, “AB’ye gerçekleştirilen yapı çeliği ihracatının tamamı galvanizli ürünlerden oluşuyor. Avrupalılar galvanizsiz ürün satın almıyor. Bu da ülkemizde yapılan üretim AB normlarına uygun olduğunu göstermesi açısından önemli” yorumunu yapıyor.

